

**Черкаська спеціалізована школа І-ІІІ ступенів №28 ім. Т.Г.Шевченка
Черкаської міської ради Черкаської області**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ № 79 від 19.03.2019 року
Директор школи Т.А. Скорик

**Інструкція
з безпеки життєдіяльності № 2
«Правила поведінки учнів на канікулах»**

1. Загальні положення правил поведінки учнів на канікулах

1.1. Інструкція з правил поведінки учнів на канікулах розроблена у відповідності до Закону України «Про охорону праці» (Постанова ВР України від 14.10.1992 № 2694-XII) в редакції від 20.01.2018р, на основі «Положення про розробку інструкцій з охорони праці», затвердженого Наказом Комітету по нагляду за охороною праці Міністерства праці та соціальної політики України від 29 січня 1998 року № 9 в редакції від 30 березня 2017 року, з урахуванням Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти, затвердженого Наказом Міністерства освіти і науки України 26 грудня 2017 року N 1669 та відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 10 жовтня 2001 р. № 1306 «Про Правила дорожнього руху» (із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 553 від 11.07.2018).

1.2. Інструкція з безпеки життєдіяльності встановлює вимоги безпеки життєдіяльності для учнів 1-11 класів під час осінніх, зимових, весняних та літніх канікул.

1.3. Інструктаж з правил безпеки під час канікул проводять класні керівники з учнями свого класу чотири рази на рік (перед кожними канікулами).

1.4. У спеціальному журналі робиться відмітка про проведення інструктажу і ставляться підписи учителя і учнів (9-11 класів).

2. Вимоги безпеки життєдіяльності учнів перед початком канікул.

2.1 Перед початком канікул слід чітко визначити терміни початку та закінчення канікул.

2.2 У разі продовження канікул телефонувати в останній день визначених термінів до приймальної навчального закладу класному керівникові для визначення нового терміну канікул.

2.3 Ознайомитися з планом проведення канікул у класі, навчальному закладі, брати активну участь у запланованих заходах.

2.4 У разі неможливості за поважних причин або сімейних обставин узяти участь у запланованих заходах під час канікул слід завчасно попередити класного керівника, надавши заяву чи медичну довідку, що підтверджує обґрутованість причини

3. Вимоги безпеки життєдіяльності учнів під час канікул.

3.1. Загальні правила поведінки учнів на канікулах

3.1.1 Під час канікул, перебуваючи на вулиці її ставши учасником дорожньо-транспортного руху, необхідно суворо виконувати правила дорожнього руху:

- рухатися по тротуарах і пішохідних доріжках, тримаючись правого боку;
- за межами населених пунктів, рухаючись узбіччям чи краєм проїзної частини, йти назустріч руху транспортних засобів;
- переходити проїзну частину тільки на пішохідних переходах, у тому числі підземних і наземних, а у разі їх відсутності — на перехрестях по лініях тротуарів або узбіч;
- у місцях, де рух регулюється, керуватися тільки сигналами регулювальника чи світлофора;
- чекати транспортний засіб тільки на посадкових майданчиках (зупинках), тротуарах, узбіччях, не створюючи перешкод для дорожнього руху;

- на трамвайних зупинках, не обладнаних посадковими майданчиками, дозволяється виходити на проїзну частину лише з боку дверей і тільки після зупинки трамвая;
- у разі наближення транспортного засобу з увімкненим проблисковим маячком червоного чи синього кольору або зі спеціальним звуковим сигналом треба утриматися від переходу проїзної частини або негайно залишити її;
- категорично забороняється вибігати на проїзну частину, влаштовувати ігри на проїзній частині або поблизу неї, переходити проїзну частину поза пішохідним переходом або встановленими місцями;
- по проїзній дорозі на велосипеді рухатися дозволяється тільки дітям, які досягли 16 років; мопеди й велосипеди мають бути обладнані звуковим сигналом і світловідбивачами: спереду — білого кольору, по боках — оранжевого, ззаду — червоного; на голові у водія має бути захисний шолом; необхідно чітко дотримуватись правил дорожнього руху;
- водіям мопедів і велосипедів забороняється: керувати транспортом з несправним гальмом, звуковим сигналом, у темну пору доби; рухатися по автомагістралях, коли є поряд велосипедна доріжка; рухатися по тротуарах і пішохідних доріжках; їздити, не тримаючись за руль та знімати ноги з педалей; перевозити пасажирів; буксирувати інші транспортні засоби;
- на інших засобах для катання (скейтборд, самокат, ролики тощо) обирати місце на дитячих майданчиках та ін., на проїзну частину виїжджати заборонено;
- учні повинні виконувати зазначені правила, а також інші Правила дорожнього руху України, про які дізналися на уроках ОБЖ, виховних годинах, в інших навчальних спеціалізованих установах, на предметних уроках;
- перебувати поблизу залізничних колій дітям без супроводу дорослих заборонено;
- учні, користуючись транспортним засобом, повинні сидіти або стояти тільки в призначених для цього місцях, тримаючись за поручень або інше пристосування.

3.1.2. Під час канікул, перебуваючи вдома, на вулиці, в спеціалізованих установах, приміщеннях, транспорті, учні повинні чітко виконувати правила пожежної безпеки:

- забороняється брати з собою вогненебезпечні предмети, які можуть спричинити пожежу (запальнички, сірники, петарди, бенгальські вогні, феєрверки, сигарети, легкозаймисті речовини, вогнепальну рідину тощо);
- дозволяється користуватися газовою плитою вдома тільки із спеціалізованим електричним пристроям для вимикання під наглядом дорослих;
- забороняється використовувати віконниці на вікна для затемнення приміщень і застосовувати горючі матеріали; зберігати бензин, газ та інші легкозаймисті горючі рідини, приносити їх до приміщення;
- забороняється застосовувати предмети оформлення приміщень, декорації та сценічне обладнання, виготовлене з горючих синтетичних матеріалів, штучних тканин і волокон (пінопласту, поролону, полівінілу тощо);
- забороняється застосовувати відкритий вогонь (факели, свічки, феєрверки, бенгальські вогні тощо), використовувати хлопавки, застосовувати дугові прожектори, влаштовувати світлові ефекти із застосуванням хімічних та інших речовин, які можуть викликати загоряння;
- установлювати стільці, крісла тощо, конструкції, які виконано з пластика і легкозаймистих матеріалів, а також захаращувати предметами проходи та аварійні виходи;
- у жодному разі не брати на вулиці чи в іншому місці незнайомі чи чужі предмети, які носять характер побутової техніки, не вмикати їх у розетку вдома чи в інших приміщеннях, усе це може привести до вибуху та надзвичайної ситуації;
- не наблизатися до електроприладів, музичної апаратури, які живляться струмом.
- користуватись електроприладами тільки в присутності батьків, сухими руками. У разі виявлення обірваних проводів, неізольованої проводки, іскріння проводки негайно повідомити дорослих;
- не скучуватися біля проходів у громадських установах, входах та виходах, у приміщеннях вестибюлю;
- беручи участь у масових заходах, не кричати, не свистіти, не бігати, не стрибати, не створювати

травмонебезпечних ситуацій у приміщенні, дотримуватися правил пожежної безпеки;

- у разі пожежної небезпеки: наявності вогню, іскріння, диму — негайно вийти на повітря (за двері, балкон) і покликати на допомогу. Викликати службу пожежної охорони за номером 101, назвавши своє ім'я, прізвище, коротко описавши ситуацію: наявність вогню, диму, кількість людей у приміщенні, свій номер телефону;

- при появі запаху газу в квартирі, приміщенні в жодному разі не вмикати електроприлади, не користуватися стаціонарним чи мобільним телефоном, відкрити вікна, двері, перевірити приміщення, вимкнути газову плиту, якщо вона була включена й вийти з приміщення; покликати на допомогу дорослих, негайно повідомити в газову службу за номером 104 чи 101 пожежну охорону, назвавши своє ім'я, прізвище, свій номер телефону, коротко описавши ситуацію.

3.1.3. Під час канікул, перебуваючи вдома, на вулиці, в спеціалізованих установах, громадських місцях, приміщеннях, транспорті тощо, учні повинні чітко виконувати правила з попередження нещасних випадків, травмування, отруєння тощо:

- під час канікул забороняється наблизятися та перебувати біля водоймищ без супроводу дорослих для запобігання утоплення дітей, особливо, коли вода покрита кригою — категорична заборона виходити на лід для попередження провалу під лід;

- категорично забороняється наблизятися й перебувати біля будівельних майданчиків, кар'єрів, у покинутих напівзруйнованих будівлях для запобігання обрушень будівельних матеріалів й попередження травм і загибелі;

- категорично забороняється вживати алкоголь, наркотичні засоби, тютюнові вироби, стимулятори;

- пересуватися обережно, спокійно. Беручи участь в іграх, не створювати хаотичний рух, не штовхатись, не кричати. На вулиці бути обережним, дивитись під ноги, щоб не впасти в яму чи у відкритий каналізаційний люк;

- не підходити на вулиці до обірваних, обвислих проводів, або проводів, які стирчать, а особливо, якщо від них іде гудіння — проводи можуть бути ще підживлені електростврумом;

- не можна підходити до щитових, залазити на стовпи з високовольтними проводами, можна отримати удар електростврумом від високовольтних живлень за 5 метрів;

- бути обережним на дитячих майданчиках, у парках відпочинку: спочатку переконатись, що гойдалки чи атракціони, турніки, прилади справні, сильно не розгойдуватись й не розгойдувати інших, щоб не привести до травмування, падіння;

- не виходити на дахи багатоповерхівки для попередження падіння з висоти;

- не підходити до відкритих вікон, мити вікна тільки в присутності дорослих, не нахилятись на перила, парапети сходинок для запобігання падіння дітей з висоти;

- не спускатись у підвали будинків чи інші підземні ходи, катакомби, бомбосховища: там може бути отруйний газ;

- не контактувати з незнайомими тваринами для запобігання укусів хворих на сказ тварин;

- застосовувати всі знання й правила, отримані на уроках ОБЖ, виховних годинах, навчальних уроках.

3.1.4. Під час канікул учні повинні виконувати правила безпеки життєдіяльності під час самостійного перебування вдома, на вулиці, у громадських місцях, у друзів, на молодіжних дискотеках, у замкнутому просторі приміщень із чужими людьми, правила попередження правопорушень та насильства над дітьми:

- не розмовляти й не контактувати з незнайомцями, особливо не передавати їм цінні речі, ключі від дому, навіть якщо вони назвалися представниками правоохоронних органів, одразу ж кличте на допомогу й ідіть швидко до людей;

- не сідати й не підходити до автомобілів із незнайомцями, навіть якщо вони питают, як проїхати на вулицю, скажіть, що не знаєте, а самі йдіть далі;

- перебувати без супроводу дорослих на вулиці дітям до 10 років можна до 20.00, до 14 років до 21.00, до 18 років до 22.00; у темну пору сезону — до настання темряви;

- діти мають право не відкривати двері дому навіть представникам правоохоронних органів. Якщо

незнайомець питає вас, чи скоро прийдуть батьки, повідомте, що скоро: вони в сусідів, а в цей час зателефонуйте батькам і двері незнайомцям не відкривайте;

- тримайтесь подалі від тих, хто влаштовує бійки, не втручайтесь у суперечки дорослих і не провокуйте словами, діями агресивну поведінку, яка може призвести до бійки або травми; у стосунках із оточуючими керуйтесь толерантними відносинами;

- не заходьте в підїзд, у ліфт із незнайомими людьми; одразу кличте на допомогу, якщо незнайомець провокує якісь дії відносно вас. Будьте уважними, оглядайтесь назад й перевіряйте, чи не йде за вами хтось під час проходу провулків, підземних переходів між будинками й тунелями. Якщо за вами хтось іде, зупиніться й відійдіть убік, щоб людина пройшла повз;

- під час перебування на дискотеці завчасно попросите батьків зустріти вас після заходу; керуватись загальними правилами етикету й нормами поведінки, не провокувати оточуючих на агресивну поведінку рухами й словами. У разі небезпечної ситуації звертатись до служби охорони закладу, викликати міліцію за номером 102, зателефонувати батькам;

- не вчиняти дії, які можуть призвести до правопорушень. Неповнолітніми, за Кримінальним кодексом, вважаються особи віком до 18 років. За злочини, вчинені після настання 14-річного віку, неповнолітні підлягають кримінальній відповідальності; позбавлення волі неповнолітньому може бути призначене строком не більше як 10 років; найбільш суровим примусовим заходом виховного характеру є направлення до спеціальних навчально-виховних установ, яке здійснюється примусово, незалежно від бажання неповнолітнього чи його батьків;

- батьки неповнолітніх, що не займаються вихованням своїх дітей, підлягають адміністративному штрафу в розмірах, передбачених відповідною статтею Кримінального кодексу України.

3.1.5. Під час канікул учні повинні виконувати правила щодо запобігання захворювань на грип, інфекційні, кишкові захворювання, педикульоз тощо:

- при нездужанні не виходити з дому, негайно викликати лікаря — не заражати інших людей;

- хворому виділити окреме ліжко, посуд, білизну;

- приміщення провітрювати постійно;

- у разі контакту з хворим, одягати марлеву маску;

- хворому дотримуватись постільного режиму;

- вживати заходів профілактики: їсти мед, малину, цибулю, часник; чітко дотримуватися рекомендацій лікаря;

- постійно мити руки з милом перед їжею;

- не їсти брудних овочів і фруктів, ретельно їх мити, обдавати окропом;

- для запобігання захворювань на педикульоз регулярно мити голову; довге волосся в дівчат має бути зібране в зачіску, не користуватися засобами особистої гігієни (розчіскою) інших осіб, а також не передавати свої засоби гігієни іншим. Не міряти й не носити чужий одяг, головні убори, а також не передавати іншим свій одяг;

- не вживати самостійно медикаментів, медичних препаратів, не рекомендованих лікарем;

- у разі якщо ви почуваєте себе погано, а дорослих немає поряд, викликайте швидку медичну допомогу за номером 103, описавши свій стан, назвавши номер свого телефону, домашню адресу, прізвище, ім'я, обов'язково зателефонуйте батькам.

3.1.6. У громадських місцях бути ввічливим і уважним до дітей і дорослих, дотримуватися норм моралі та етики.

3.1.7. Бути уважним і обережним на проїжджій частині дороги, дотримуватися правил дорожнього руху.

3.1.8. У громадському транспорті бути уважним і обережним при посадці і виході, на зупинках.

3.1.9. Під час ігор дотримуватися правил гри, бути ввічливим.

3.1.10. Не розмовляти зі сторонніми (незнайомими) людьми. Не реагувати на знаки уваги і накази незнайомця. Нікуди не ходити зі сторонніми.

- 3.1.11. Не гратися в темних місцях, на звалищах, будмайданчиках, пустирях і в покинутих будівлях, поряд із залізницею і автомагістраллю.
- 3.1.12. Завжди повідомляти батькам, куди йдеш гуляти.
- 3.1.13. Без супроводу дорослих і дозволу батьків не ходити до водойм (річок, озер, водосховищ) і в ліс, не їхати в інший населений пункт.
- 3.1.14. Одягатися відповідно до погоди.
- 3.1.15. Не дражнити і не гладити безпритульних собак та інших тварин.
- 3.1.16. Перебуваючи вдома, бути уважним при поводженні з гострими, ріжучими, колючими предметами і електронагрівальними пристроями; не грати з сірниками, запальничками і т.п.
- 3.2. Правила поведінки учнів на осінніх канікулах**
- 3.2.1. Дотримуватися правил п. 3.1 даної інструкції.
- 3.2.2. Перебуваючи поблизу водойм, не входити в воду, не ходити по краю обриву.
- 3.2.3. При поході в ліс не підпалювати суху траву, не лазити по деревах, уважно дивитися під ноги.
- 3.2.4. При використанні скутерів, велосипедів дотримуватися правил дорожнього руху.
- 3.2.5. При використанні роликових ковзанів, скейтів та самокатів, пам'ятати, що проїжджа частина не призначена для їх використання, кататися по тротуару.
- 3.2.6. Під час походів у ліс обов'язково надіти головний убір і одяг з довгими рукавами, щоб уникнути укусів кліщів та інших комах.
- 3.3. Правила поведінки учнів на зимових канікулах**
- 3.3.1. Дотримуватися правил п. 3.1 даної інструкції.
- 3.3.2. У разі ожеледі не поспішати при ходьбі, не обганяти перехожих. При падінні намагатися впасти на бік, не хапатися за оточуючих.
- 3.3.3. Під час катання на гірках і ковзанках, бути дуже уважним, не штовхатися, дотримуватися правил безпеки:
- 3.3.4. Дотримуватися інтервалу при русі на лижах по дистанції 3-4 м при спусках з гори - не менше 30 м; при спуску з гори не виставляти вперед лижні палиці; після спуску з гори не зупинятися біля підніжжя гори, щоб уникнути зіткнень з іншими лижниками; негайно повідомити дорослим (батькам, знайомим) про перших же ознаках обмороження; щоб уникнути потертостей ніг, не ходити на лижах в тісному чи занадто вільному взутті.
- 3.3.5. Під час катання на ковзанах треба намагатися обходити тих, хто погано катається. При падінні тримати руки близче до тіла і намагатися якомога швидше піднятися на ноги.
- 3.3.6. Перебуваючи біля водоймищ, не ходити по льоду (лід може виявитися тонким).
- 3.3.7. Використовувати бенгальські вогні тощо тільки в присутності і з дозволу дорослих в спеціально відведеніх для цього місцях, дотримуючись правил пожежної безпеки та інструкції із застосування.
- 3.3.8. Граючи в сніжки, не мітити їх в обличчя і в голову.
- 3.3.9. Не ходити вздовж будинків - можливе падіння снігу та бурульок.
- 3.4. Правила поведінки учнів на весняних канікулах**
- 3.4.1. Дотримуватися правил п.3.1 даної інструкції.
- 3.4.2. Не ходити вздовж будинків - можливе падіння снігу та бурульок.
- 3.4.3. Не підходити до водойм з тонким льодом. Не кататися на крижинах.
- 3.4.4. При використанні скутерів, велосипедів дотримуватися правил дорожнього руху.
- 3.4.5. При використанні роликових ковзанів, скейтів та самокатів, пам'ятати, що проїжджа частина не призначена для їх використання, кататися по тротуару.
- 3.4.6. Під час походів у ліс обов'язково надіти головний убір і одяг з довгими рукавами, щоб уникнути укусів кліщів та інших комах.
- 3.4.5.. Перебуваючи поблизу водойм, не входити в воду, не ходити по краю обриву.
- 3.4.6. При поході в ліс не підпалювати суху траву, не лазити по деревах, уважно дивитися під ноги.
- 3.5. Правила поведінки учнів на літніх канікулах**
- 3.5.1. Дотримуватися правил п. 3.1 даної інструкції.

3.5.2. Перебуваючи на вулиці, надіти головний убір, щоб уникнути сонячного удару. При підвищенному температурному режимі намагатися перебувати в приміщенні або в тіні, щоб не отримати тепловий удар.

3.5.3. При використанні скутерів, велосипедів дотримуйся правил дорожнього руху.

3.5.4. При використанні роликових ковзанів, скейтів та самокатів, пам'ятай, що проїжджа частина не призначена для їх використання, ти повинен кататися по тротуару.

3.5.5. Перебуваючи поблизу водойм, дотримуватись правил поведінки на воді:

- не купатися у місцях з невідомим дном;
- входити в воду тільки з дозволу батьків і під час купання не стояти без рухів;
- не стрибати в воду головою вниз при недостатній глибині води, при необстеженому дні водойми і при знаходженні поблизу інших плавців;
- не залишатися при пірнанні довго під водою;
- не запливати за встановлені знаки огорожі водного басейну (буйки), при великій хвилі, не підплівати близько до моторних човнів, пароплавів, барж тощо;
- відчувши озnob, швидко вийти з води і розтертися сухим рушником;
- при судомах не губитися, намагатися триматися на воді і покликати на допомогу.

3.5.6. Під час походів у ліс обов'язково надіти головний убір і одяг з довгими рукавами, щоб уникнути укусів кліщів та інших комах.

3.5.7. Під час походу в ліс не підпалювати суху траву, не лазити по деревах, уважно дивитися під ноги.

4. Вимоги безпеки життєдіяльності після закінчення канікул

4.1. У разі неможливості за поважних причин або сімейних обставин вчасно приступити до навчальних занять після канікул, слід завчасно попередити класного керівника, надавши заяву чи медичну довідку, що підтверджує обґрунтованість причини.

5. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

5.1. У разі виникнення будь-якої небезпечної ситуації не панікувати, не кричати, не метушитися, чітко й спокійно виконувати вказівки дорослих, які перебувають поряд.

5.2. Зателефонувати батькам, коротко описати ситуацію, повідомити про місце свого перебування.

5.3. Якщо ситуація вийшла з-під контролю дорослих, слід зателефонувати в служби екстреної допомоги за телефонами:

101 – пожежна охорона;

102 – поліція

103 – швидка медична допомога,

104 – газова служба,

коротко описати ситуацію, назвати адресу, де відбулася надзвичайна ситуація, а також своє прізвище, ім'я, номер свого телефона.

5.4. За можливості слід залишити територію небезпечної ситуації.

5.5. У разі виникнення аварійної ситуації під час проведення екскурсії слід негайно повідомити вчителя .

5.6. Чітко виконувати вказівки вчителя, не панікувати, не метушитися, нікуди не йти від вчителя.

5.7. У будь-якому випадку, якщо непередбачувана ситуація виходить з-під контролю дорослих, слід не панікувати і пам'ятати, що безпека твоєго життя залежить від тебе. Потрібно правильно оцінити ситуацію і діяти в руслі правил та вимог даної інструкції з безпеки життєдіяльності. Намагатися залишити аварійно-небезпечне місце. Потрібно терміново зв'язатися зі службами екстреної допомоги, за вищевказаними телефонами, назвати адресу, де відбулася надзвичайна ситуація, а також своє прізвище, ім'я, номер свого телефона, або зателефонувати рідним за мобільним зв'язком, коротко описавши ситуацію, що склалася.

5.8. У випадку травми необхідно негайно звернутися до вчителя по допомогу. Вчитель надає першу долікарську допомогу, а в разі необхідності організовує виклик швидкої допомоги за тел. 103.

Розроблено:

Заступник директора школи
з навчально-виховної роботи

О.В. Кобильник

Погоджено:

Фахівець з охорони праці

Ю.І. Куклєва